

MEDİKAL MUHASEBE

Öğr. Gör. Handan ÇETİNKAYA
İstanbul Gelişim Üniversitesi

TEMEL KAVRAMLAR

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Gider Kavramı

Her işletmenin bir var oluş amacı vardır. İşletmeler bu amaçlarına ulaşmak için çeşitli faaliyetler içerisinde olurlar. Bu faaliyetleri neticesinde faydalar elde eder. Bu faydalar **gelir** olarak tanımlanır. Ancak bu faydanın elde edilebilmesi için işletmeler çeşitli yükümlülükler içerisinde bulunurlar. Elde ettikleri bir takım faydaları bu amaca yönelik olarak tüketirler. Bu durumda tüketilen her fayda yeni bir faydaya dönüşür. Gelir elde etmek amacıyla yapılan fayda tüketimleri **gider** olarak tanımlanır.

- **Giderin oluşması için tüketimin işletme faaliyetleri ile ilgili olması gerekir**
- **Giderin oluşması için maliyet analizi yapılacak döneme ait olması gerekir.**

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Harcama Kavramı

Harcama bir işletmede herhangi bir nedenle yapılan **tüm ödeme ve borçlanmalardır.**

Her harcama gider olmaz. Bir harcamanın gider olması için aşağıdaki özellikleri taşıması gerekir;

İşletme faaliyetlerinin devamı için yapılmış olması gerekir, Hastane sahibinin ya da ortaklarının kendi kişisel ihtiyaçları için yaptığı harcamalar gider sayılmamaktadır.

Harcama işletmenin **öz sermayesini azaltmış olması** gerekir. Örneğin hekimlere ödenen maaşlar bir varlık çıkışına ve öz sermaye azalmasına neden olacaktır.

Harcama işletmenin **öz sermayesini korumak için** yapılmış olması gerekir. Örneğin bir sağlık kurumunun riskleri önlenmek için ödediği sigorta prim harcamaları giderdir.

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Maliyet Kavramı

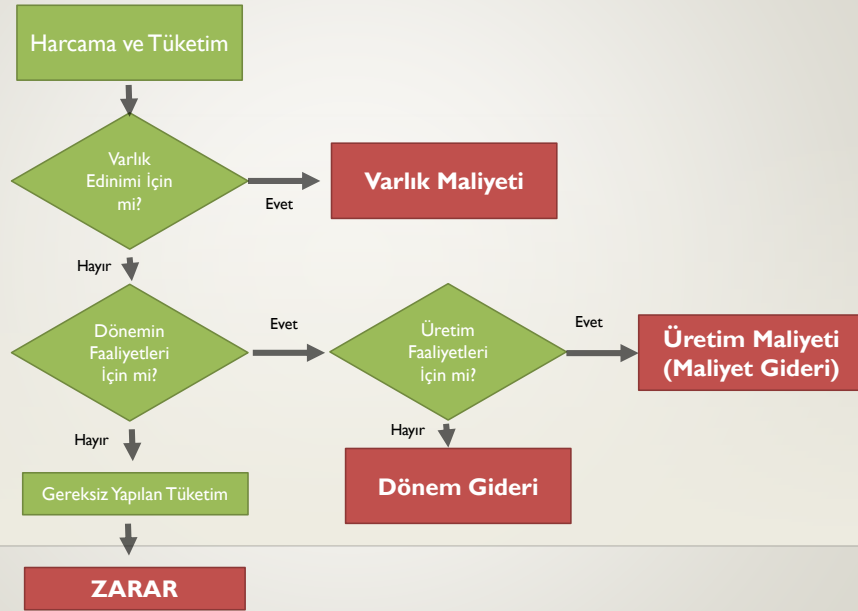
Maliyet bir işletmenin ürettiği mal ve hizmetleri ortaya koymak için harcadığı üretim faktörlerinin **para ile ölçülen değeridir**.

Bir giderin maliyet olması için mal ve hizmet üretimi için doğrudan ilişkili olmalıdır. Örneğin bir sağlık kurumundaki poliklinikteki doktor ücretleri, elektrik, makine ve teçhizatın amortismanı gibi giderler birer maliyet unsuru iken insan kaynakları departmanına yönelik harcamalar ise bir gideri oluşturmaktadır.

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Kavramlar	İlişki
Gider-Harcama	Giderin oluşması için bir ödemenin veya harcamanın yapılması zorunlu değildir. Örneğin 2016 dönemde alınmış olan bir malzeme 2017 döneminde tüketilmesinde gider oluşur ancak harcama yoktur.
Gider-Harcama	Gider harcamayla ilgili olabilir veya olmayabilir. Örneğin takas yoluyla elde edilmiş mal ve hizmetlerin tüketilmesinde harcama yoktur.
Maliyet-Harcama	Maliyet oluşması için harcamanın yapılması zorunlu değildir. Harcama önceden yapılmış olabilir. Takas ile ilgili durum maliyet için de geçerlidir.

MALİYET VE GİDER

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Zarar Kavramı

Zarar belirli bir döneme ait toplam giderlerin toplam gelirlerden fazla olan kısmıdır.

Gelir – Gider < 0 ise Zarar

Zarar aynı zamanda işletme faaliyetlerinin yerine getirilmesi sırasında yapılan gereksiz veya gereğinden fazla yapılan ve ekonomik fayda meydana getirmeyen boşa yapılan tüketimlerdir. Örneğin depodaki ilaçların son kullanım tarihlerinin geçmesi ilgili sağlık kurumu için bir zarardır. Örneğin doğal afet sonrası sağlık kurumunda meydana gelen ve sigorta şirketi tarafından tazmin edilemeyen varlık azalmaları da bu sağlık kurumu için bir zarar durumudur.

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Kar Kavramı

Kar işletmedeki toplam gelirin toplam gideri aşması durumudur.

Gelir – Gider > 0 ise Kar durumu söz konusudur.

Kar aynı zamanda işletmenin asıl faaliyet konusu içerisinde yer almayan faaliyetler nedeniyle işletme lehine meydana gelen öz sermaye lehine meydana gelen gelişmeler de kar kavramı içerisinde değerlendirilir. Örneğin bir sağlık kurumunun aktifinde yer alan aracın defter değeri üzerindeki bir değerle satılması halinde meydana gelen artış kar kavramı içerisinde değerlendirilir.

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Hasılat Kavramı

Hasılat, işletmenin satmak için başkasından aldığı veya kendisinin ürettiği mal ve hizmetlerin satışından veya satış dışından sağlanan (kur farkları, kiralar vb.) değerlerdir.

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Muhasebe Maliyeti

İlgili sonuca ulaşmak için yapılması gereken "giderler toplamı" muhasebe maliyetini ortaya koymaktadır.

Örneğin bir poliklinikte yıllık ilaç ve tıbbi sarf malzemesi giderlerinin 100.000 TL, tıbbi personel ücret giderleri 200.000 TL, yardımcı ve teknik personel giderleri 40.000 TL, elektrik giderleri 10.000 TL ve su giderlerinin 8.000 TL olması durumunda polikliniğin muhasebe kayıtlarında gözüken maliyeti aşağıdaki gibi olacaktır.

İlaç ve Tıbbi Sarf Malzemesi Maliyeti	-	100.000 TL
Tıbbi Personel Ücretleri	-	200.000 TL
Yardımcı ve Teknik Personel Ücretleri	-	40.000 TL
Elektrik Giderleri	-	10.000 TL
Su Giderleri	-	8.000 TL

Poliklinik Maliyeti

358.000 TL

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

ÖRNEK: Yeni bir hastane açmak isteyen bir yatırımcı hastane binasını satın alınmak amacıyla bina sahibine 300.000 nakit para, vadeleri üç ay ile bir yıl arasında değişen 100.000'lik üç senet ve alış maliyeti 40.000 birikmiş amortismanı ise 10.000 olan bir otomobil verildiğini; ayrıca mülkiyetin kazanılabilmesi için binde 16,5 tapu harcı ve binde 2 emlak vergisi ödendiğini varsayalım. Bu durumda, söz konusu hastane binasının muhasebe kayıtlarına geçecek alış maliyeti aşağıdaki gibi hesaplanır:

Giderler	Tutar
Ödenen nakit para tutarı	300.000 TL
Verilen senet tutarı	300.000 TL
Devredilen otomobilin bilanço değeri	30.000 TL
Binanın toplam alış bedeli	630.000 TL
Tapu kayıt harcı	10.395 TL
Emlak vergisi	1.260 TL
Hastane Binasının Toplam Alış Maliyeti	641.655 TL

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Fırsat Maliyeti

Fırsat maliyeti, alternatifler arasında bir seçeneğin seçilmesi nedeniyle **vazgeçilen** diğer seçeneklerin **kullanılmamasından** dolayı işletmenin kaybettiği gelirlerdir.

Örneğin bir hastanenin 100.000 TL'lik nakit fazlasını 3 ay için değerlendirmek istemektedir. Önünde iki alternatif mevcuttur. Birinci alternatif nakit fazlasını 3 ay için %4 getiri sağlayacak banka hesabında değerlendirmek ikinci alternatif ise döviz artışı beklentisi ile döviz alarak tutmaktır. Hastane yöneticisi banka hesabında değerlendirmeyi tercih etmiştir. Kur ise aynı dönemde % 3 değer artışı gerçekleştirmiştir. Bu durumda net kazanç

Banka Hesabı Getirisi	-	4.000 TL
Döviz Getirisi (Fırsat Maliyeti)	-	3.000 TL

Net Ekonomik Kazanç

1.000 TL

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Marjinal Maliyeti

Marjinal maliyet üretim miktarındaki bir birimlik artışın toplam maliyetlerde meydana getirdiği maliyet artışıdır.

Örneğin bir hastanede bakılan hasta sayısı yıllık 7.000 Kişiden 8.000 Kişiye çıkmış ve toplam maliyet ise 3.000.000 TL'den 3.500.000 TL'ye çıkmış ise marjinal maliyet 500.000 TL olarak hesaplanacaktır.

Hasta Sayısı Artışı Öncesi Maliyet	-	3.000.000 TL
Hasta Sayısı Artışı Sonrası Maliyet	-	3.500.000 TL
Marjinal Maliyet	-	500.000 TL

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Batık Maliyeti

Bir karar verilirken o karardan etkilenmeyecek maliyetler batmış maliyetlerdir. Bu maliyetler geçmişte kalan maliyetlerdir.

Örneğin geçen sene aracımızın lastiğini değiştirmek için ödediğimiz maliyetin aracımızı satma kararı içerisinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Ya da beğenmek umuduyla girdiğimiz bir film için ödediğimiz bedel, filmi beğenmeme durumunda başka bir filme girişle ilgili kararımızı etkilemeyecektir.

MALİYET MUHASEBESİNDE TEMEL KAVRAMLAR

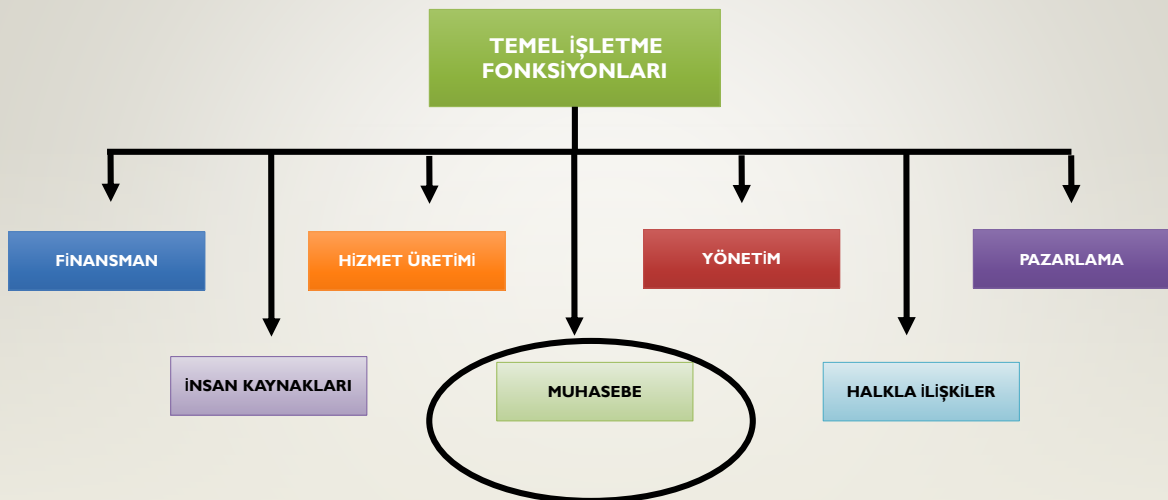
Ekonomik Maliyeti

Ekonomik maliyet muhasebe maliyeti yanında fırsat maliyetinin de dikkate alındığı maliyettir.

Örneğin bir hasta için tedavi sürecinin maliyeti hesaplanmak istendiğinde, hastanın hastaneye ödediği tedavi masraflarının yanında çalışamaması nedeniyle mahrum kaldığı gelirin de bu maliyete eklenmesi gerekmektedir.

MUHASEBE SİSTEMİ

İŞLETMELERİN TEMEL FONKSİYONLARI

Muhasebe; finansal nitelikteki varlık, kaynak ve işletme bilgilerini belirli prensipler çerçevesinde üreten ve bu bilgilerin ihtiyaç duyanlara ileten bir sistemdir.

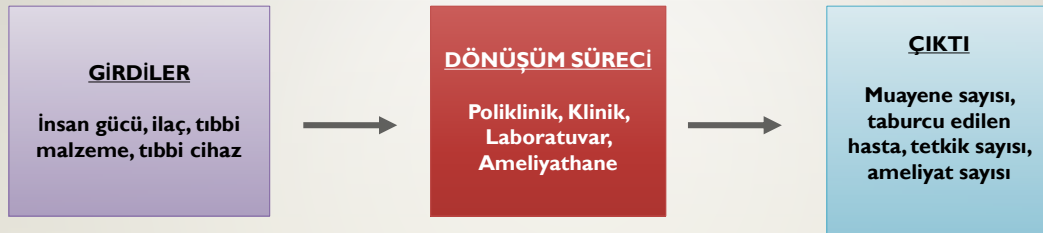
MUHASEBENİN TEMEL FONKSİYONLARI

Muhasebe temel olarak

- a) Finansal olaylar hakkında bilgi ve belgeleri toplar,
- b) Bu bilgi ve belgeleri kayıt altına alır,
- c) Kayıt altına alma sırasında belirli prensiplere göre sınıflandırma işlemini gerçekleştirir,
- d) Kayıt altına aldığı bilgiler için analiz çalışmaları gerçekleştirir,
- e) İşletme içindeki ve dışındaki yetkililere karar almalarında yardımcı olarak raporlar üretir,

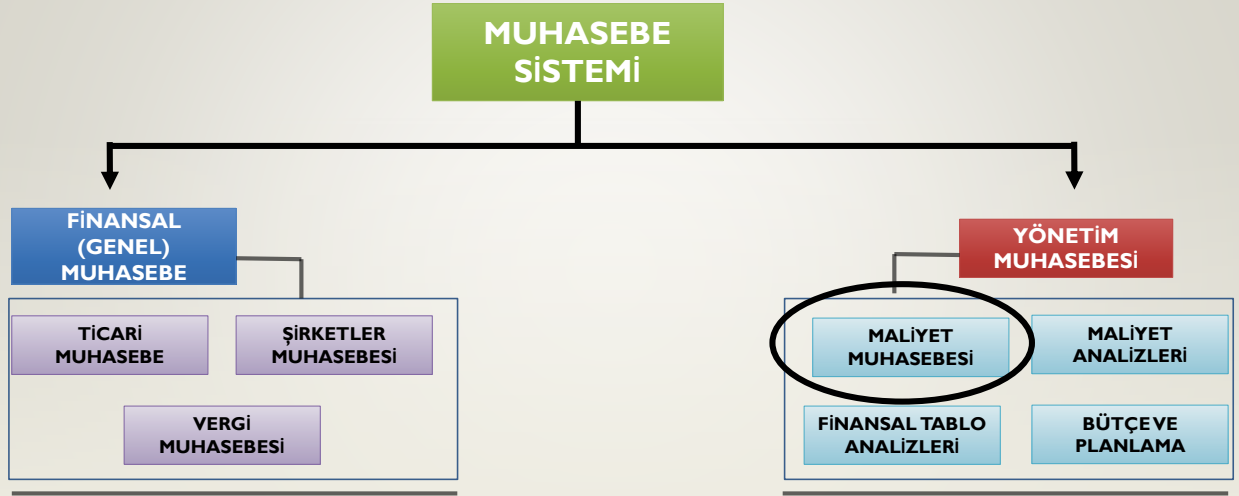

SAĞLIK İŞLETMELERİNDE GİRDİ-DÖNÜŞÜM-ÇIKTI SÜRECİ

Muhasebe; bir sağlık işletmesindeki girdi, dönüşüm ve çıktı sürecinin tamamı ile ilgilidir.

İŞLETME MUHASEBESİ SİSTEMİ

İşletme Sahibi, Devlet ve Diğer Dış Paydaşlar ile ilgilidir. Zorunludur.

İşletme Sahibi ve Diğer İç Paydaşlar ile ilgilidir. Zorunlu değildir.

FİNANSAL (GENEL) MUHASEBE

Finansal Muhasebe, işletmede meydana gelen ekonomik ve finansal olayları para cinsinden toplayıp sınıflandırarak kayıt altına alır ve ilgili kişiler için raporlar üretir.

Finansal muhasebenin gerçekleştirdiği işlemler mutlaka objektif belgelere dayanması gerekir. Bu belgeler arşivlenerek saklanır.

Finansal muhasebenin ürettiği raporların önemli bir kısmı vergi daireleri, finansal kuruluşlar gibi dış paydaşları ilgilendirmektedir. Bu yönüyle finansal muhasebe dışa dönüktür ve muhasebeleştirme süreci zorunlu prensiplere bağlanmıştır.

YÖNETİM MUHASEBESİ

Yönetim muhasebesi, özellikle maliyet muhasebesinin ürettiği bilgileri kullanarak işletme yönetiminin karar almasına destek olan bir sistemdir. Yönetim muhasebesi yöneticilerin daha etkin karar alması için gerekli olan bilgileri tespit ederek ihtiyaçlarına göre uygun formatlarda bu bilgileri sunar.

Yönetim muhasebesi;

- Planlama
- Maliyet Analizi
- Maliyet Kontrolü ve Performans Ölçümü
- Karar Verme

gibi amaçlara sahiptir.

YÖNETİM MUHASEBESİ

Planlama; bir işletmenin başarısı açısından çok önemli bir rol oynar. Planlama işletme için olması gereken kaynakların sağlanması, muhtemel sorunların tespit edilmesi ve başarılı bir bütçelemeyi de içine almaktadır. Yönetim muhasebesi işletmedeki planlama ve bütçeleme çalışmalarında ihtiyaç olan maliyet bilgilerini sunmaktadır. Her bir ürün ve hizmetle ilgili planlamalar yapılır.

Maliyet Analizi; Üretilen mal ve hizmetlerin maliyetlerini oluşturan, malzeme, işçilik ve genel üretim giderleri gibi girdilerin ayrıntılı ve sistematik olarak hesaplanmasıdır.

Maliyet Kontrolü ve Performans Ölçümü; Yönetim muhasebesi, gerçekleşen sonuçlarla daha önce yapılmış olan planlamaları karşılaştırarak sapmaları analiz eder ve işletme performansının kontrolünde etkin rol oynar.

YÖNETİM MUHASEBESİ

Karar verme, işletme yönetimi için çok önemli fonksiyonlardan birisidir. Yönetim muhasebesi işletme yöneticilerine alacakları kararlarda ihtiyaçları olan bilgileri sağlayarak işletme başarısına önemli bir katkı sağlamaktadır. Örneğin marjinal maliyet analizleri, başa baş noktası analizleri gibi çalışmalar yönetim muhasebesi tarafından işletme yönetimine karar verme sürecinde destek olduğu analizler arasındadır.

Maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesinin bir alt sistemidir ve üretilen mal ve hizmetlerin maliyetleri konusunda bilgiler sunmaktadır.

MALİYET MUHASEBESİ

Maliyet muhasebesi, işletmede üretilen mal ve hizmetlerin maliyetini tespit eden yönetim muhasebesinin bir alt sistemidir. Bu sistem içerisinde maliyet kalemleri tespit edilir, bu maliyetlerin sistematik kayıtları tutulur, maliyet toplamaları hesap edilerek kontrol edilir ve yönetime inceleme ve yorum yapılabilmesi için raporlar hazırlanır.

Maliyet muhasebesi verilerini finansal muhasebe de kullanır. Çünkü finansal tablolar için üretilen ve satılan mamullerin maliyetini hesap etmek bir zorunluluktur.

FINANSAL MUHASEBE, YÖNETİM MUHASEBESİ VE MALİYET MUHASEBESİ KARŞILAŞTIRILMASI

Özellikler	Finansal Muhasebe	Yönetim Muhasebesi	Maliyet Muhasebesi
Yasal Nitelik	Yasal Zorunluluk Vardır.	Zorunluluk Yok	Zorunluluk Yok
Kullanılacak Belgeler	Yasalar tarafından belirlenir	Yönetimin kararı ile belirlenir	Yönetimin kararı ile belirlenir
Kullanılacak Yöntemler	Yasalar tarafından belirlenir	Yönetim tarafından belirlenir	Yönetim tarafından belirlenir
Üretilen Bilgilerin Muhatabı	Dışa Yöneliktir	İçer Yöneliktir	İçer Yöneliktir
Kayıtların Yönü	Geçmişe yönelik	Geleceğe yönelik	Geçmişe ve geleceğe yönelik
Kesinlik	Belgelere dayanır kesinir	Kesindir ancak tahminleri de içerir	Kesindir ancak tahminleri de içerir

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

1. ADIM Amacın Belirlenmesi

2.ADİM Giderlerin Belirlenmesi

3.ADİM Gider Merkezlerinin Belirlenmesi

4.ADİM Giderler ve Gider Merkezlerinin Uyumlaştırılması

5.ADİM Giderlerin Dağıtımı

6.ADİM Gider Merkezlerinin Maliyetlerinin Tespiti

7.ADİM Birim Maliyetlerin Belirlenmesi

8.ADİM Raporlama

1.Adım Amacın Belirlenmesi

Bir sağlık kurumunda maliyet analizi yapılabilmesi için öncelikle maliyet analizinin amacı belirlenmelidir. Bu maliyet analizinde seçilecek olan metodun belirlenmesi için önem taşımaktadır. Bu nedenle neyin maliyetini hesaplayacağımızı belirlememiz gerekir.

Örneğin, Kulak Burun Boğaz (KBB) Polikliniğinin maliyet hesaplaması ile Kulan Burun Boğaz (KBB) Hizmet Biriminin maliyetini hesaplamak için kullanacağımız yöntem farklılaşacaktır.

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

1. ADİM Amacın Belirlenmesi

2.ADİM Giderlerin Belirlenmesi

3.ADİM Gider Merkezlerinin Belirlenmesi

4.ADİM Giderler ve Gider Merkezlerinin Uyumlaştırılması

5.ADİM Giderlerin Dağıtımı

6.ADİM Gider Merkezlerinin Maliyetlerinin Tespiti

7.ADİM Birim Maliyetlerin Belirlenmesi

8.ADİM Raporlama

2.Adım Giderlerin Belirlenmesi

Bu adıma maliyet analizi yapacağımız dönemde sağlık işletmesinde karşılaşmamız muhtemel giderlerin çeşit ve fonksiyonlarına göre tespitinin yapılması gerekmektedir.

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

3. Adım Gider Merkezlerinin Belirlenmesi

Bu adımda maliyet analizi sırasında dikkate almamız gereken gider merkezlerinin eksiksiz olarak tespiti yapılması gerekir.

Örneğin bir hastanedeki;

- a) Poliklinikler
- b) Klinikler
- c) Teşhis ve diğer tedavi birimleri
- d) İdari departmanlar
- e) Teknik birimler

eksiksiz olarak tespit edilmeli ve izlenmelidir.

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

4. Adım Giderler ve Gider Merkezlerinin Uyumlaştırılması

Bu adımda her bir gider merkezinin kendisine ait giderler tespit edilmiş olur. Böylece her bir gider merkezinin kendisine has giderleri izlenerek o gider merkezinin altında kayıt altına alınır.

Bu işleme birinci dağıtım denmektedir.

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

5. Adım Giderlerin Dağıtımı

Bu adımda her bir gider merkezinin kendisine ait giderler sağlık işletmesindeki esas mal ve hizmet üretilen birimlere dağıtılarak yüklenir.

Bu ikinci dağıtımdır.

Örneğin sağlık kurumundaki idari, muhasebe, insan kaynakları, halkla ilişkiler gibi iç destek birimlerinin giderleri belirli prensiplerle polikliniklere, teşhis ve tedavi birimlerine dağıtılması bu adımda gerçekleştirilir.

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

6. Adım Gider Merkezlerinin Maliyetlerinin Tespiti

Bu adımda destek birimlerinden dağıtılan giderlerle birlikte ilgili gider merkezinin kendi giderleri ile birlikte hesaplanması gerçekleştirilir.

Örneğin bir hastane içerisindeki görüntüleme merkezinin kendisine ait giderlerinin 100.000 TL olduğunu düşünelim. Bu merkeze ait olarak gelen idari giderlerin 10.000 TL, muhasebeden gelen giderlerin 10.000 TL ve insan kaynaklarından gelen giderlerin 2.500 TL olduğu düşünülürse bu görüntüleme merkezinin maliyet toplamı 122.500 TL olarak gerçekleşecektir.

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

7. Adım Birim Maliyetlerin Belirlenmesi

Bu adımda sağlık kurumundaki ilgili birimde üretilen hizmetlerin birim maliyeti uygun yöntemlerle hesap edilmektedir. Bu üçüncü dağıtımdır.

Örneğin bir hastanenin psikiyatri merkezine ait giderler aşağıdaki gibi olsun

Psikiyatri Merkezine Ait Giderler	100.000 TL
Destek Hizmetlerinden Gelen Giderler	50.000 TL
Toplam Maliyet	150.000 TL
Verilen Hizmet Adeti	1.000 Adet
Birim Hizmet Maliyeti	150 TL

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

8. Adım Raporlama

Bu adımda yönetimin ihtiyaç duyduğu maliyet analiz çalışması gerçekleştirilerek raporlanır ve karar alma sürecine destek verilir.

SAĞLIK KURUMLARI VE MALİYET

SAĞLIK KURUMLARINDA MALİYET MUHASEBESİ AMAÇLARI

Sağlık kurumlarında maliyet muhasebesinin amaçları aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- 1) Sağlık kurumlarındaki poliklinik, teşhis ve görüntüleme gibi departman ile ilgili maliyetler ve kuruma ait toplam maliyetin hesaplanması
- 2) Birim maliyetlerin belirlenmesi. Bu maliyetler arasında yatan hasta maliyeti, hasta günü başına maliyet, eğitim saati başına maliyet, tetkik başına maliyet, hasta başına maliyet gibi maliyetler yer almaktadır.
- 3) Finansal tabloların hazırlanmasında maliyet verilerini kullanmak

SAĞLIK KURUMLARINDA MALİYET MUHASEBESİ AMAÇLARI

- 4) Fiyatlandırmada kullanılacak yöntemler için maliyet verilerini kullanmak
- 5) Kapasite kullanım kararlarında maliyet verilerini kullanmak
- 6) Makine ve donanım (teknoloji yenileme) kararlarında maliyet verilerini kullanmak
- 7) Sunulacak sağlık hizmetleri arasında tercih etmek ve uygun hizmet karmasını oluştururken maliyet verilerini kullanmak

SAĞLIK KURUMLARINDA MALİYET YÖNETİMİNİ ZORLAŞTIRAN FAKTÖRLER

- Hastaneye başvuran her hasta ayrı bir vakadır ve bu nedenle hizmetlere yönelik maliyet standartlarını ve maliyet analizlerini gerçekleştirmek zordur,
- Sağlık kurumları kamu, özel, kar amacı gütmeyen ve kar amaçlı olmak üzere kompleks bir çeşitliliğe sahiptir. Bu nedenle aynı sektörde faaliyet göstermelerine rağmen farklı amaçları ve güdülleri vardır.
- Sağlık sektörü kurumları diğer sektörlerdeki kurumlara göre farklı bir hukuki ve idari çevrede faaliyet göstermektedir. Bu nedenle yatırım kararlarının alınması oldukça güç olabilmektedir.

SAĞLIK KURUMLARINDA MALİYET YÖNETİMİNİ ZORLAŞTIRAN FAKTÖRLER

- Sağlık kurumları genellikle emek yoğun ve yüksek teknoloji ile faaliyet göstermektedir. Bu nedenle sağlık hizmetlerinin maliyeti oldukça yüksektir. Bu açıdan bakıldığında maliyet yönetimi diğer işletmelere göre daha fazla önem arz etmektedir.
- Sağlık hizmetleri 24 saat esasına göre sunulmaktadır. Bu nedenle maliyet yönetimi için maliyet ölçüm sistemi eksiksiz sürdürülebilmelidir.
- Sağlık hizmetlerinde sosyal güvenlik kurumları, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı gibi düzenleyici bir çok kurum bulunmaktadır. Bu durum ise sağlık kurumlarının tüm mevzuata hakim olmasını ve sözleşme yönetimi ile kurumsal ilişkiler konusunda uzmanlaşma gerekmektedir.

SAĞLIK KURUMLARINI ÜRETİM İŞLETMELERİNDEN AYIRAN ÖZELLİKLER

Sağlık İşletmeleri	Üretim İşletmeleri
Hizmet üretim ve tüketim aynı anda gerçekleşmektedir.	Üretim ve tüketim arasında zaman vardır.
Hizmetin depolanması (stoklanması) mümkün değildir.	Üretilen ürünler depolanabilir ve sonra istenilen bir zamanda tüketilebilir.
Müşteriye özgü hizmet verilir.	Ürünler standart hale getirilebilir.
Müşterinin üretim sürecine katılım söz konusudur.	Müşterinin üretim sürecine katılımı oldukça sınırlıdır.
Üretim (hizmet) soyuttur, elle tutulmaz ve gözle görülmez	Ürün fizikseldir.
Emek yoğun teknoloji kullanılmaktadır	Sermaye yoğun teknoloji kullanılmaktadır.

SAĞLIK KURUMLARINDA MUHASEBE UYGULAMALARI

ÖZEL HASTANELER

Tekdüzen Muhasebe Sistemi
UFRS
Vergi Usul Kanunu
Türk Ticaret Kanunu
Sermaye Piyasası Kanunu
(Maliye Bakanlığı, SPK)

GENEL VE MERKEZİ BÜTÇEYE TABİ HASTANELER

1050 Sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu
Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
25839 Sayılı Genel Yön. Muhasebe Yönetmeliği
Devlet Muhasebe Standartları
4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu
6245 Sayılı Harcırar Kanunu
657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

(Sağlık Bakanlığı, MEB, YÖK, Belediyeler, MB, MSB, Sayıştay)

DÖNER SERMAYE MUHASEBESİ

Tekdüzen Muhasebe Sistemi
(Maliye Bakanlığı, Sayıştay)

DERNEK VE VAKIFLAR MUHASEBESİ

Dernekler Kanunu
Türk Medeni Kanunu
Vakıflar Hakkındaki Tüzük
(İç İşleri Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü)

TAŞINIR MALLARA İLİŞKİN MUHASEBE

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
Taşınır Mal Yönetmeliği
Genel Yönetim Muhasebe Standartları

TEK DÜZEN MALİYET MUHASEBESİ

TEKDÜZEN MALİYET MUHASEBE SİSTEMİ VE MALİYET HESAPLARI

HESAP SINIFLARI

- 1 DÖNEN VARLIKLAR
- 2 DURAN VARLIKLAR
- 3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
- 4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
- 5 ÖZ KAYNAKLAR
- 6 GELİR TABLOSU HESAPLARI
- 7 MALİYET HESAPLARI
- 8 BÜTÇE HESAPLARI
- 9 NAZİM HESAPLARI

TEKDÜZEN MALİYET MUHASEBE SİSTEMİ VE MALİYET HESAPLARI

TEKDÜZEN MALİYET MUHASEBE SİSTEMİ VE MALİYET HESAPLARI

HESAP GRUPLARI

- 70 MALİYET MUHASEBESİ BAĞLANTI HESAPLARI GRUBU
- 71 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ HESAP GRUBU
- 72 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ HESAP GRUBU
- 73 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ HESAP GRUBU
- 74 HİZMET ÜRETİM MALİYETLERİ HESAP GRUBU
- 75 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESAP GRUBU
- 76 SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ HESAP GRUBU
- 77 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESAP GRUBU
- 78 FİNANSMAN GİDERLERİ HESAP GRUBU
- 79 GİDER ÇEŞİTLERİ HESAP GRUBU

7/A

7/B

7/A MALİYET HESAPLARI

Hesap Grupları	Hesap İsimleri	
71 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ HESAP GRUBU	710 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ HESABI 711 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ YANSITMA HESABI 712 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ FİYAT FARKI HESABI 713 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ MİKTAR FARK HESABI	ÜRETİM MALİYETLERİ
72 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ HESAP GRUBU	720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ HESABI 721 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ YANSITMA HESABI 722 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ ÜCRET FARKI HESABI 723 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ ZAMAN FARK HESABI	
73 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ HESAP GRUBU	730 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ HESABI 731 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ YANSITMA HESABI 732 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ BÜTÇE FARKLARI HESABI 733 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ VERİMLİLİK FARKLARI HESABI 734 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ KAPASİTE FARKLARI HESABI	
74 HİZMET ÜRETİM MALİYETLERİ HESAP GRUBU	740 HİZMET ÜRETİM MALİYETLERİ HESABI 741 HİZMET ÜRETİM MALİYETLERİ YANSITMA HESABI 742 HİZMET ÜRETİM MALİYETLERİ FARK HESABI	
75 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESAP GRUBU	750 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI 751 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ YANSITMA HESABI 752 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ FARK HESABI	FAALİYET VE FİNANSMAN GİDERLERİ
76 PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ HESAP GRUBU	760 PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ HESABI 761 PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ YANSITMA HESABI 762 PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ FARK HESABI	
77 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESAP GRUBU	770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESABI 771 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ YANSITMA HESABI 772 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ FARK HESABI	
78 FİNANSMAN GİDERLERİ HESAP GRUBU	780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI 781 FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HESABI 782 FİNANSMAN GİDERLERİ FARK HESABI	

7/B MALİYET HESAPLARI

Hesap Grubu	Hesap İsimleri
79 GİDER ÇEŞİTLERİ HESAP GRUBU	790 İLK MADDEVE MALZEME GİDERLERİ HESABI
	791 İŞÇİ ÜCRET VE GİDERLERİ HESABI
	792 MEMUR ÜCRET GİDERLERİ HESABI
	793 DIŞARIDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER HESABI
	794 ÇEŞİTLİ GİDERLER HESABI
	795 VERGİ RESİM VE HARÇLAR HESABI
	796 AMORTİSMAN VE TÜKENME PAYLARI HESABI
	797 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI
	798 GİDER ÇEŞİTLERİ YANSITMA HESABI

ÖRNEKLER

Bir sağlık kurumunda yönetim departmanında çalışan işçi ve memurlara ödenecek maaş ve ücretler için 7/A ve 7/B seçeneklerine göre yapılacak muhasebe kaydı:

- 770 Genel Yönetim Giderleri **7/A**
 - 335 Personele Borçlar
- 791 İşçi ve Ücret Giderleri
- 792 Memur Ücret ve Giderleri **7/B**
 - 335 Personele Borçlar

ÇALIŞMA SORULARI

SORU-I

Bir seçeneğin seçilmesi nedeniyle vazgeçilen diğer seçeneklerin kullanılmamasından dolayı işletmenin kaybettiği gelirleri ifade eden maliyet türü nedir

- a) Batmış maliyet
- b) Fırsat maliyeti
- c) Marjinal maliyet
- d) Muhasebe maliyeti
- e) Ekonomik maliyet

SORU-2

Aşağıdakilerden hangisi sağlık kurumlarındaki maliyet analizi aşamalarından birisi değildir?

- a) Giderlerin belirlenmesi
- b) Gider merkezlerinin belirlenmesi
- c) Giderlerin dağıtımı
- d) Gider merkezlerinin maliyetlerinin belirlenmesi
- e) Plan ve bütçelerin hazırlanması

MALİYET ANALİZ SÜRECİ

SORU-3

Bir mal, fayda ve hizmet sağlanması veya herhangi bir edim karşılığı olmaksızın ortaya çıkan bir yükümlülük nedeniyle yapılan ödeme ve borçlanmalara ne ad verilir?

- a) Borç
- b) Zarar
- c) Gider
- d) Harcama
- e) Maliyet

SORU-4

Hangi muhasebe türü yasal nitelik taşır ve zorunludur?

- a) Yönetim muhasebesi
- b) Maliyet muhasebesi
- c) Finansal muhasebe
- d) Yardımcı gider yeri muhasebesi
- e) Birim maliyet muhasebesi

SORU-5

Sağlık kurumlarında sunulan hizmetlerin genel işletmelerde üretilen mamullerden en önemli farkı nedir?

- a) Sağlık hizmetleri çok çeşitlidir.
- b) Sağlık hizmetleri stoklanamaz
- c) Sağlık hizmetleri teknoloji ile ilgilidir.
- d) Sağlık hizmetleri çıktısı parasal olarak ölçülebilir.
- e) Sağlık hizmetleri farklı maliyet kalemlerini içerir.

SORU-6

Bir işletmenin ürettiği mal ve hizmetleri ortaya koymak için harcadığı üretim faktörlerinin para ile ölçülen değeri nedir?

- a) Gider
- b) Harcama
- c) Maliyet
- d) Kar
- e) Zarar

SORU-7

Muhasebe maliyeti yanında fırsat maliyetinin de dikkate alındığı maliyet nedir?

- a) Batık Maliyet
- b) Harcama
- c) Marjinal Maliyet
- d) Ekonomik Maliyet
- e) Gider

SORU-8

Finansal nitelikteki varlık, kaynak ve işletme bilgilerini belirli prensipler çerçevesinde üreten ve bu bilgileri ihtiyaç duyanlara ileten işletme fonksiyonu nedir?

- a) İnsan Kaynakları
- b) Pazarlama
- c) Halkla İlişkiler
- d) Finansman
- e) Muhasebe

SORU-9

Maliyetlerini fonksiyon esasına göre takip etmek isteyen, aktif toplamı ve net satışları yasal sınırların üzerinde olan bir işletmenin maliyet hesaplarında hangi seçeneği kullanması beklenir ?

- a) Normal maliyet
- b) 7/A seçeneği
- c) 7/B seçeneği
- d) İlk giren ilk çıkar
- e) Son giren ilk çıkar yöntemi

SORU-10

Aşağıdakilerden hangisi maliyet hesaplarında 7/A seçeneği içerisinde yer alan bir hesap grubu değildir ?

- a) Direkt İlk Madde ve Malzeme Grubu
- b) Direkt İşçilik Giderleri Hesabı Grubu
- c) Genel Üretim Giderleri Hesabı Grubu
- d) Genel Yönetim Giderleri Hesabı Grubu
- e) Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler Hesabı Grubu

SORU-11

Aşağıdakilerden hangisi maliyet hesaplarında 7/B seçeneği içerisinde yer alan bir hesap değildir ?

- a) Çeşitli Giderler Hesabı
- b) Vergi Resim ve Harçlar Hesabı
- c) Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı
- d) Amortisman ve Tükenme Payları Hesabı
- e) Finansman Giderleri Hesabı

TEŞEKKÜRLER.

hctinkaya@gelisim.edu.tr